

KORRALDUS

03.01.2023 nr DM-121934-10

OÜ TorfEst keskkonnaloa nr L.MK/334153 muutmine

1. OTSUS

Lähtudes OÜ TorfEst esitatud keskkonnaloa L.MK/334153 muutmise taotlusest, võttes aluseks haldusmenetluse seaduse § 35 lg 1 p 3, § 64 lg 1, veeseaduse § 2 lg 2, § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1, **otsustab Keskkonnaamet:**

- 1.1. Muuta OÜ TorfEst (registrikood 14613806) keskkonnaluba nr L.MK/334153;**
- 1.2. Lisada keskkonnaloale õigus Elbu III turbatootmisalalt pinnasevee sh sademe- ja lumesulavee juhtimine koguja- ja väljakukraavide kaudu Turbakraavi, mis suubub Rabaääre kraavi;**
- 1.3. Lisada keskkonnaloale väljalaskme seire nõuded (V4 ja V7), veekogu sh suubla seire nõuded (V8), muud vee erikasutuse nõuded (V16) ja nõuded esitamiseks loa andjale (V17);**
- 1.4. Lisada keskkonnaloale L.MK/334153 kõrvaltingimused/nõuded lähtuvalt käesoleva korralduse alapeatükis 3.2. "Vee erikasutus";**
- 1.5. Viia sisse vastavad muudatused keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS;**
- 1.6. Korraldus jõustub OÜ TorfEst teatavaks tegemisest.**

2. Jätta kehtivaks kõik muud tingimused keskkonnaloas nr L.MK/334153.

Keskkonnaluba nr L.MK/334153 on kantud keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS (edaspidi *KOTKAS*) (<https://kotkas.envir.ee/>). Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr L.MK/334153 lahutamatu osa.

2. ASJAOLUD

2.1 Keskkonnaloa muutmise taotluse läbivaatamine

OÜ TorfEst (registrikood 14613806, aadress Pärnu maakond, Pärnu linn, Pärnu linn, 80039, edaspidi ka *ettevõtte*) esitas 24.10.2022 Keskkonnaametile Elbu III turbatootmisala keskkonnaloa nr L.MK/334153 (edaspidi *keskkonnaluba*) muutmise taotluse (registreeritud KOTKAS 24.10.2022 dokumendina nr DM-121934-1). Keskkonnaloa muutmist taotletakse seoses vee erikasutusõiguse lisamisega maavara loale, tähtajaliselt.

OÜ TorfEst omab tähtajalist maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr L.MK/334153 kehtivusega kuni 20.01.2050. Elbu III turbatootmisala asub Pärnu maakonnas Tori vallas Nurme

külas Elbu turbaraba 3 kinnistul (registriosa nr 663506, katastritunnus 73001:001:0693). Elbu III turbatootmisala sademe- ja lumesulavesi kavandatakse juhtida läbi settetiigi Turbakraavi (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1148719) ning sealt Rabaääre kraavi (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1148718), mis läheb Torni oja (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1148712), mis suubub Sauga jõkke (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1148700)

Keskkonnaloas toodud nõudeid põhitegevusele taotlusega muuta ei soovita. Ettevõtte taotleb keskkonnaluba vee erikasutuseks vastavalt veeseaduse § 187 p-le 9, mille kohaselt on veeluba kohustuslik, kui juhitakse suublasse maavara kaevandamisel eemaldatavat vett.

Maapõue osa muutmist ei taotleta.

Haldusakti muutmise otsustab haldusorgan, kelle pädevuses on haldusakti andmine muutmise ajal haldusmenetluse seaduse § 64 lg 1 ja § 68 lg 2 kohaselt (edaspidi *HMS*). Haldusmenetlus haldusakti andmiseks või toimingute sooritamiseks algab taotluse esitamisega haldusorganile (*HMS* § 35 lg 1 p 1). Haldusorgan otsustab haldusakti muutmise kaalutusõiguse kohaselt (*HMS* § 64 lg 1 ja 2).

2.2 Kehtivad keskkonnaload

Ettevõtte käitisele on antud keskkonnaluba nr L.MK/334153 kehtivusega kuni 20.01.2050. Lisaks taotleb ettevõtte keskkonnaloale vee erikasutusõiguse lisamist. Keskkonnaamet annab ühe keskkonnaloa, kui tegevused on omavahel ruumiliselt või tehnoloogiliselt seotud (keskkonnaseadustiku üldosa seaduse, edaspidi *KeÜS* § 41 lg 1 ja 4).

2.3 Keskkonnaloa muutmise taotluse ning muutmise otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaamet teavitas 07.11.2022 kirjaga nr DM-121934-2 ettevõtet keskkonnaloa muutmise taotluse menetlusse võtmisest.

Keskkonnaamet teavitas 07.11.2022 Tori Vallavalitsust keskkonnaloa muutmise taotluse menetlusse võtmist (registreeritud KOTKAS 07.11.2022 nr DM-121934-3 all). Tori Vallavalitsus teavitas 16.11.2022 korraldusega nr 850, et nõustuvad ettevõtte keskkonnaloa nr L.MK/334153 muutmise taotlusega (registreeritud KOTKAS 18.11.2022 kirja nr DM-121934-5 all).

Loa andja teavitas 07.11.2022 avalikkust keskkonnaloa muutmise menetluse algatamisest väljaandes Ametlikud Teadaanded. Loa andja ei pidanud teate avaldamist kohalikus või maakondlikus ajalehes vajalikuks, kuna kavandatava tegevusega kaasnevat keskkonnariski või keskkonnahäiringut võib eeldada väheseks ning puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet teavitas 07.11.2022 menetlusosalisi keskkonnaloa taotluse esitamisest (registreeritud KOTKAS-s 07.11.2022 nr DM-121934-4 all).

Keskkonnaamet teavitas 06.12.2022 keskkonnaloa nr L.MK/334153 muutmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (haldusmenetluse seadus, edaspidi *HMS* § 48 lg 2). Ettevõtte esitas 08.12.2022 ettepaneku suubla seire muutmise osas - suubla

seiret teostada augusti kuus, kuna juuni kuus ei pruugi rabast vett jõkke jõuda (registreeritud KOTKAS 08.12.2022 nr DM-121934-9 all). Loa andja arvestas loa andmisel ettevõtte poolt toodud muudatust.

3. KAALUTLUSED

HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele. Keskkonnaamet lähtus keskkonnavalua muutmisel HMS § 5 lg-st 2, mille kohaselt tuleb haldusmenetlus läbi viia eesmärgipäraselt, efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi isikutele.

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

KeHJS § 11 kohaselt vaatab loa andja tegevusloa taotluse (siinkohal keskkonnavalua muutmise taotluse) läbi ning teeb otsuse kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta käesoleva seaduse § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul ning § 6 lg 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja lõikes 21 viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast § 61 lg 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 6 lg 1 alusel ei kuulu ettevõtte poolt kavandatav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, mille korral on keskkonnamõjude hindamine kohustuslik. Vee erikasutustegevus kuulub eespool nimetatud seaduse § 6 lg 2 punktis 18 nimetatud tegevusvaldkonda (vee erikasutus), mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu”. Antud määruse §-des 11 ja 15 ei ole karjäärivee juhtimist suublasse nimetatud. Seega ei kuulu vee erikasutusloaga taotletav tegevus tegevusvaldkondade hulka, mille puhul tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise vajalikkust.

Ettevõtte taotleb keskkonnavalua muutmist Elbu III turbatootmisalalt pinnasevee sh sademe- ja lumesulavee ärajuhtimiseks koguja- ja väljakukraavide kaudu Turbakraavi ning sealt Rabaääre kraavi. Taotletav sademevee ärajuhtimise kogus on ~ 41 160 m³/aastas.

Lähtudes eelnevast ei ole keskkonnavalua L.MK/334153 muutmisel, sealhulgas vee erikasutusõiguse andmisel keskkonnamõju hindamine kohustuslik, samuti ei ole selleks vaja anda eelhindangut vastavalt KeHJS § 6 lg 2³.

3.2 Vee erikasutus

3.2.1 Lubatav tegevus

Ettevõttele on keskkonnaluba vajalik, kui juhitakse suublasse maavara kaevandamisel eemaldatavat vett (veeseadus, edaspidi VeeS § 187 p 9).

Vastavalt KeÜS § 53 lg 2 on keskkonnaluba tähtajatu, välja arvatud juhtudel, kui luba taotletakse tähtajaliselt; on ette näha keskkonnavalua omaja tegevuse, sealhulgas kasutatava tehnoloogia või keskkonnaseisundi muutumist; esinevad keskkonnakaitse seisukohalt põhjendatud asjaolud; seadusega on ette nähtud muud juhud.

VeeS § 189 lg 1-3 kohaselt on veeluba tähtajatu välja arvatud juhul, kui vee erikasutus on ühekordne või põhjavett võetakse kehtestatud põhjaveearust. Arvestades eeltoodut ja käesolevaga muudetavat keskkonnaloa L.MK/334153 kehtivusaega, määrab Keskkonnaamet vee erikasutusõiguse kuni maavara kaevandamise keskkonnaloa kehtivuse lõpuni 20.01.2050.

3.2.2 Nõuded karjäärivee juhtimisele

VeeS § 18 lg 2 kohaselt ei peeta heitveeks sademevett, kaevandusvett, karjäärivett, jahutusvett, maaparandussüsteemis voolavat vett ega vesiviljeluses ja hüdroenergia tootmises kasutatavat vett.

Keskkonnaloa vee erikasutuse eesmärk on turbatootmisalalt kuivendamise käigus tekkiva dreanaaži- ja sademevee juhtimine suublasse. Tootmisväljakutelt planeeritakse kuivendusvesi juhtida lahtise kraavituse kaudu settetiiki ning sealt Elbu III väljalasu (PM009) kaudu Turbakraavi ning sealt Rabaääre kraavi. Kuna aktiivset kaevandamist pole viimased 17 aastat toimunud, siis on ala rohtunud ja kraavitus uuendamata. Settetiik planeeritakse rajada 2023.aasta jooksul vastavalt keskkonnaloa vee erikasutusõiguse taotluses toodud joonisele.

Settetiigi rajamisel tuleb arvestada, et settetiigi parameetrid arvutatakse vastavalt kogujakraavide vooluhulkadele, et oleksid tagatud nõuetekohased tingimused heljumi settimiseks ning tiigid rajatakse mäeeraldise teenindusmaa piires. Settetiik tuleb projekteerida selliselt, et keskmine voolukiirus settebasseinides on alla 1 cm/s, mis tagab heljumi settimise settebasseinide põhja. Settetiike on vaja puhastada vastavalt vajadusele mitu korda aastas, kuid vähemalt üks kord aastas.

Elbu III turbatootmisala mäeeraldise pindala on 22,71 ha. Turbatootmisalalt ärajuhitava kuivendusvee aasta keskmine arvutuslik kogus on ~ 41 160 m³/a. Kuna turbatootmisalalt ärajuhitav vesi moodustub peamiselt sademete ja lume sulamise veest, siis sõltub aastaringne vee hulga kõikumine sademete hulgast ja ilmastikust.

VeeS § 130 lg 2 alusel kehtestatud Keskkonnaministri 08.11.2019 määruse nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ (edaspidi *määrus nr 61*) § 7 lg 7 on sademeveele (s. h turbakaevandustest ärajuhitavale sademeveele) kohustuslik loaga määrata vähemalt heljuvaine, naftasaaduste, ja biokeemilise hapnikutarbe sisalduse piirnormid koos vastava seirekohustusega. Määruse nr 61 § 7 lg 8 kohaselt on turbatootmisalalt ärajuhitavale sademeveele kohustuslik loaga määrata lisaks § 7 lg 7 nimetatule ka üldlämmastiku ja üldfosfori sisalduse piirnormid koos vastava seirekohustusega.

Turbatootmisalalt ärajuhitava sademevee reostusnäitajate piirmäärade kehtestamisel lähtuti määruse nr 61 § 7 lg 1 ja 2 nõuetest (heljum - 40 mg/l, BHT7 – 15 mg/l, Püld – 1 mg/l, Nüld – 45 mg/l, naftasaadused – 5 mg/l).

Sademevee (raba kuivendusvee) juhtimisel suublasse tuleb arvestada keskkonnatasude seaduse (edaspidi *KeTs*) kehtestatud nõuetega. Vastavalt KeTs § 17 lg 3 ei nõuta saastetasu, kui sademevee süsteemide kaudu juhitakse saasteaineid veekogudesse täites samal ajal veeseaduses

ja selle alusel heitveele kehtestatud nõudeid. See tähendab, et saastetasu turbatootmiseveega loodusesse juhitud saasteainete eest ei nõuta, kui on täidetud määruse nr 61 § 7 lg 1 ja 2 nõuded. Juhul kui saastainete kontsentratsioonid ületavad lubatud väärtusi, siis lähtuvalt KeTs § 5 lg 4 tuleb tasuda vee saastetasu kõrgendatud määra järgi.

KeTs § 31 lg 1 on keskkonnatasu arvutamise kohustus loodusvarade kasutajal ja saasteainete veekogusse heitjal. Kui keskkonnaloas on sätestatud kohustus korraldada heitvees sisalduvate saastainete seiret harvemini kui üks kord kvartalis, arvutatakse saastetasu selle aruandekvartali kohta, mil seiret ei teostatud, viimaste saastetasu arvutamise aluseks olnud seiretulemuste alusel (KeTs § 32 lg 6²). Keskkonnatasu arvutus tuleb esitada ka juhul, kui reaalselt keskkonnakasutust pole toimunud.

Määruse nr 61 § 16 lõike 5 kohaselt täpsustatakse omaseire proovivõtu sagedus ja koht sademevee reostusnäitajate määramiseks keskkonnaloas. Proovivõtu sagedus ja koht sademevee reostusnäitajate määramiseks täpsustatakse loas. Sademevee proove tuleb võtta vähemalt üks kord aastas, kuid loas ei tohi määrata, et proovivõtt peaks toimuma sagedamini kui üks kord kvartalis. Rabakuivendusvee väljalasu proovi võtmise sageduseks määratakse kaks korda aastas, kui on turbatootmise aktiivne periood (II ja III kv).

Kui proove võetakse veeuuringu või joogiveeuuringu käigus, peab proovivõtja olema atesteeritud vastavas valdkonnas käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud korra kohaselt, kasutama veeuuringu või joogiveeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat (VeeS § 243 lg 1). Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad määrab ning proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogrammi, atesteerimise korra, atesteerimistunnistuse vormi ja atesteerimiskomisjoni töökorra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega „Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad, proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogramm, atesteerimise kord, atesteerimistunnistuse vorm ja atesteerimiskomisjoni töökord“ (VeeS § 243 lg 5). Sademevee valdkond ei ole nimetatud määruses välja toodud. Valdkonnas, milles proovivõtjaid ei atesteerita, peab proovivõtja proovivõtul järgima asjaomase proovivõtuvaldkonna tunnustatud meetodit ja tagama, et saadud tulemuste jälgitavus on tõendatud (VeeS § 243 lg 2).

3.2.3 Kaalutlus veemajanduskava rakendamiseks

Elbu III turbatootmisala Elbu III väljalasu kaudu juhitakse kuivendusvesi Turbakraavi ning sealt Rabaääre kraavi. Rabaääre kraav suubub Torni oja, mis suubub Sauga jõkke. Turbakraav, Rabaääre kraav ning Torni oja ei ole pinnaveekogumina arvel. Sauga jõgi on pinnaveekogumina arvel, täpsemalt Sauga_3 pinnaveekogumina (veekogumi kood 1148700_3).

Veemajanduskava (edaspidi *VMK*) on kinnitatud 07.10.2022 keskkonnaministri käskkirjaga nr 357 „Veemajanduskavad ja meetmeprogramm lisadega“(2022-2027)[\[1\]](#). VMK kohaselt on Sauga_3 pinnaveekogum heas seisundis.

Veemajanduskomisjonile esitatud seletuskirja lisatabel Eesti pinnaveekogumite seisundi 2020. aasta vahelhinnangu kohta „Eesti veekogumite koondseisundi, ökoloogilise seisundi või ökoloogilise potentsiaali ja keemilise seisundi 2020.a. ajakohastatud hinnang“ kohaselt oli

Sauga_3 koondseisund on 2020. aastal hinnatud heaks. Sauga_3 pinnaveekogum kuulub – tumedaveelised ja humiinaineterikkad jõed valgala suurusega >100–1000 km² pinnaveekogude tüüpi (V2A).

VeeS § 31 p 2 kohaselt tuleb vältida veeökosüsteemide, nendest sõltuvate maismaaökosüsteemide ja märgalade seisundi halvenemist ning parandada nende seisundit. VeeS § 32 lg 1 kohaselt on pinnavee kaitse eesmärk pinnaveekogumite, sealhulgas tehisveekogumite, tugevasti muudetud veekogumite ning pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude, sealhulgas territoriaalmere, vähemalt hea seisund. VeeS § 129 lg 5 ja määruse nr 61 § 10 lg 1 kohaselt määratakse suubla seire keskkonnaloas.

Selleks, et jälgida (ning vajadusel meetmeid rakendada), kuidas turbatööstusmaalt sademevee juhtimine pinnaveekogumit mõjutab, määratakse keskkonnaloas suubla seire Sauga_3 pinnaveekogumis, üleval ja allpool Elbu III turbatootmisala kuivendusvee sissevoolu. Seiret tuleb üks kord aastas kui on turbatootmise aktiivne periood (II või III kv) ning seiret tuleb teostada kvaliteedinäitajate osas, mis on esitatud keskkonnaministri määruse nr 61 § 10 lg 3.

Juhul kui seire tulemuste põhjal selgub, et sademevee juhtimisega turbatööstusmaalt halveneb Turbakraavi, Rabaääre kraavi või Torni oja seisund on loa andjal õigus nõuda täiendavate meetmete kasutusele võtmist (rajada lisaks settetiigid), rangemate nõuete määramist ja suubla seire tingimuste muutmist. VeeS § 33 lg 3 kohaselt tuleb pinnaveekogumiga hõlmamata veekogudes vältida prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete, teatavate muude saasteainete ja vesikonnaspetsiifiliste saasteainete piirväärtuste ületamist ning vee kasutamiseks ja elustiku kaitseks vajalike kvaliteedinäitajate halvenemist. Seega kui peaks täiendavate uuringute või seire käigus selguma, et sademevee juhtimisega turbatööstusmaalt halveneb Turbakraavi, Rabaääre kraavi või Torni oja ja/või Sauga jõe seisund on loa andjal õigus nõuda täiendavate meetmete kasutusele võtmist (rajada lisaks settebasseinid) ja suubla seire tingimuste muutmist.

3.2.4. Maapõu

Taotlusega ei soovita muuta kehtiva loa maavara kaevandamise osa ning seetõttu seda ei käsitleta.

3.3 Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Loa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutuskeskkonnatasu/keskkonnakaitseluba/loa-omaja-meelespea>.

[1] <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027>

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisa: Keskkonnaluba

Teadmiseks: Maa-amet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tori Vallavalitsus

Karina Karpa 5875 5184
Karina.Karpa@keskkonnaamet.ee